

VALG

Stortingsvalget 11. september 2017

Opplæring og rutiner stemmestyrene

05.09.17 - Britt Brevik, valgansvarlig

Generell informasjon om valgting

- Stemmestyrets leder ansvarlig for å hente alt valgmateriell FREDAG før valgdagen (ev. mandag morgen)
- Stemmestyrets leder har dialog med egne stemmestyremedlemmer, turnus hvis behov, kontrollerer utstyr, sørger for at lokalene er tilrettelagt og at matservering/drikke er i orden (i samarbeid med adm. valgansvarlige) + tilrettelegging for funksjonshemmede
- Åpning og stenging av valgting til annonserte tidspunkt
- Husk: Heising/firing av flagget!
- Mottak av valgtingsstemmer skal skje innenfor lovbestemt tidsrom – stemmelokalets annonserte åpningstid
- Rask og riktig betjening er viktig
- Velgeren skal kunne avgi stemme i enerom og usett, med mindre han trenger bistand
- Den som har behov for det har krav på hjelp av valgfunksjonær i stemmeavlukket. Personer med alvorlig fysisk eller psykisk funksjonshemming kan peke ut en ekstra hjelper, men det skal alltid være med en valgfunksjonær for å *beskytte mot utidig press/family voting*
- Sjekk avlukkene med jevne mellomrom (rydding, nok lister av alle slag, at listene ligger på riktig sted etc.)
- Det er 17 politiske lister å forholde seg til + blank liste – endringsalternativer står bak på listene - svart **penn** i avlukk
- **Dersom noe uforutsett skjer i valglokalet, må valgorganisasjonen varsles umiddelbart og hendelsen loggføres!**
- **Alle medlemmer i stemmestyret skal være helt nøytrale i sin adferd og alle har taushetsplikt**
- **Det er ikke lov å opplyse om forbruk av verken sedler eller resultat**
- **Det er ikke tillatt med valgagitasjon i og ved valglokalet**
- **Stemmestyrets leder eller nestleder kan om nødvendig vise bort personer som opptrer i strid med forbud jf. Valglovens § 9-4.** (Eksempler på oppførsel som kan gi grunnlag for bortvisning, sjikanering av velgerne og støyende adferd).

En eventuell klage over bortvisning i forhold til brudd på ordensregler, forbud mot valgagitasjon mv. i valglokalet må fremmes etter de vanlige klagereglene i valglovens kapittel 13. Adgangen til å vise bort personer fra valglokalet er en ordensforskrift, ikke en stemmerettsregel. Det innebærer at hvis velgeren møter opp i valglokalet på ny, og grunnlaget for bortvisning ikke lenger er til stede, må han/hun få avgi stemme.

Mottak av velgere

- Henvis velger til avlukke, og be vedkommende eventuelt foreta sine endringer, brette seddelen **med teksten inn**
- Velger går deretter til avkryssingsbordet
- Be om legitimasjon hvis velger ikke er kjent
- Søk opp velger og kryss velger i det **elektroniske manntallet** (EVA admin) – velgere skal krysses av i det elektroniske manntallet *før* stemmeseddelen stemples
- Stemple seddelen
- Velger legger selv den stemplede seddelen i urna
- Hvis velger ikke står i manntallet eller er krysset for forhåndsstemt, kan han likevel avgi stemme hvis velgeren insisterer (stemmen vil bli forkastet), men stemmeseddelen legges da i en stemmeseddelkonvolutt (brun) og deretter i (hvit) konvolutt merket "særskilt omslag" (**som MÅ påføres nødvendige opplysninger: navn og personnummer samt hak av for enten «ikke funnet i manntallet» eller «stemt før/krysset i manntallet»**) – velger legger selv stemmegivningen i egen urne merket *Stemmegivninger i særskilt omslag* – **registreres og behandles av valgstyret**
- Ved strøm- eller kommunikasjonsbrudd til det elektroniske manntallet trer umiddelbart *beredskapsrutine* i kraft (*ta fram beredskapsesken + beredskapsurnen*)- stemmeseddelen legges da i stemmeseddelkonvolutt (brun), valgkort fylles ut og begge deler legges deretter i (oransje) beredskapskonvolutt – velger legger selv stemmegivningen i egen urne merket *Beredskapsstemmer* – **registreres og behandles av valgstyret**

Møtebok, grovtelling og avslutning

- Valgtinget avsluttes på vanlig måte og presis i henhold til kretsens åpningstid
- Har dere mottatt beredskapsstemmer åpnes *beredskapsurnen* og antall oransje konvolutter telles og kontrolleres. Antallet føres inn i EVA (elektronisk møtebok) og pakkes for videre behandling av valgstyre
- Stemmegivninger i særskilt omslag telles og antall noteres EVA (møteboka) – skal videre behandles av valgstyre
- Antall kyss i manntall (i EVA) skal stemme overens med antall stemmesedler i urnene. Er det avvik MÅ dette forklares i EVA.
- Sedler i urnen telles første gang uten noen som helst sortering og antall noteres i EVA (møteboka)
- Avvik på de to sistnevnte punkter må forklares, men det kan lønne seg å avvente grovtellingen for å se om det f.eks. er noen ustemplede sedler som er årsaken til avviket (eks. dobbeltstemmer ved at noen har brettet to sedler sammen og bare den ytterste ble stemplet)
- Stemmesedlene sjekkes for stempel, brettes ut, sorteres og legges partivis og **samme vei** i eske/urnen (se egen foil for grovtellingen)
- Sortering:

Sedler uten stempel (tvilsomme stemmer)

Blanke sedler m/stempel

Partivis sortering av sedler m/stempel

noter alle resultater i EVA (møteboka)

- Eventuelle avvik på foranstående pkt. og antall sedler i urnen må **forklares**
- Møteboka **produseres elektronisk** i EVA admin, **skrives ut** og **signeres** av alle stemmestyrets medlemmer etter at valglokalet er steng og all telling er gjennomført og ført inn. For at møteboka skal bli godkjent må alt være fylt ut - egen opplæring blir gitt
- **RING valgansvarlig straks stemmekretsens grovtellingsresultat er klart**
- Pakking og levering (husk forsegling og minimum 2 ved transport)

Stemmestyrets møtebok (signert)

Ordinære stemmesedler

Tvilsomme og blanke

Stemmegivninger i særskilt omslag

Stemmegivninger i beredskapskonvolutt

Overskuddsmateriell pakkes, ubrukte lister kastes!

Rydd stemmelokalet!

Materiellet leveres rådhusets mottak så raskt som mulig! – avleveringen SKAL godkjennes og kvitteres ut!

Behandling av media

Alle valgmedarbeidere har taushetsplikt. Offentliggjøring av resultater skjer kun av Valgstyret eller adm. valgansvarlige iht gjeldende regler og rutiner (tidligst kl. 21.00 valgdagen).

Kommunens kommunikasjonsrådgivere er mediekontakter for koordinering av henvendelser fra media for valgstyrets leder, ordfører Tom Myrvold.

Kontakter

Administrativ valgansvarlige

Britt Brevik	britt.brevik@orland.kommune.no	928 56 648 / 72 51 40 46
Kirsten Aune	kirsten.aune@orland.kommune.no	970 23 226 / 72 51 40 42

Mediekontakter

Skjalg Ledang	Skjalg.Ledang@orland.kommune.no	913 20 798
Rikke Maske	rikke.maske@orland.kommune.no	455 06 553

Leder og nestleder valgstyret

Tom Myrvold	tom.myrvold@orland.kommune.no	488 67 329 / 72 51 40 10
Finn Olav Odde	finn.olav.odde@orland.kommune.no	977 03 198 / 72 51 40 22

Stemmekretser

Kretser og åpningstider

01 Brekstad (<i>Yrjar, rådhuset</i>)	09.00 – 20.00
02 Opphaug (<i>Aktivitetsbygget</i>)	09.00 – 20.00
03 Storfosna (<i>Gamle Storfosna skole</i>)	10.00 – 17.00

HUSKELISTE GROVTELLING

Når grovtellingen starter skal:

- totalt antall kryss i manntallet sjekkes i EVA i møteboka
- ordinære valgtingstemmesedler i urnen telles opp og sorteres partivis (skriv inn urnetellinga partisortert elektronisk i EVA)

Alle:

- stemmegivninger i særskilt omslag (ikke i kommunens manntall, har allerede forhåndsstemt)
- beredskapsstemmer (stemmegivninger mottatt hvis det elektroniske manntallet i EVA har vært utilgjengelig)

skal protokolleres i stemmestyrets møtebok samt være tatt bort før grovtellingen starter (og lagt i egen merket konvolutt) for å sendes valgstyret til videre behandling. Uttaket skal være notert i stemmestyrets elektroniske møtebok i EVA.

Alle:

- blanke stemmesedler
- tvilsomme/ukurante stemmesedler (ustemplede, rettinger som ikke samsvarer med veiledning side 2 på stemmeseddel, felleslister m/blindeskrift etc.)

skal protokolleres i stemmestyrets møtebok (EVA) samt være tatt ut før grovtellingen av ordinære valgtingsstemmer starter (legges i egen merket konvolutt) for å sendes valgstyret til videre behandling. Uttaket skal være notert i stemmestyrets elektroniske møtebok i EVA.

Stemmesedler til grovtelling skal:

- totalt antall sedler før sortering sjekkes mot antall kryss i manntallet (se EVA)
- brettes ut
- kontroller stempel
- legges i samme retning
- sorteres partivis
- fyll ut (i møteboka i EVA) antall stemmesedler pr. parti
- pakkes og legges i forseglet urner/esker

Sjekk forøvrig opplæringsfoiler for stemmestyrene

NB! Stemmestyrene godkjenner kun kurante lister!

Grovtellingsresultatet ringes inn til:

Britt på tlf 72 51 40 46/92 85 66 48 (eller Kirsten på 72 51 40 42/97 02 32 26) straks det er klart

OBS! Stemmestyrene er ansvarlig for å ta ned flagget når valglokalet stenger!

Elektronisk avkryssing i manntallet – EVA admin

Ørland kommune har tatt i bruk elektronisk manntallsavkryssing. Det betyr at det ikke lenger finnes papirmanntall ute i valglokalene. Alle som stemmer skal registreres i det elektroniske manntallet i valgsystemet EVA admin. Stemmestyret skal krysse av i det elektroniske manntallet både for velgere som er manntallsført i vedkommende krets, og for velgere som er manntallsført i andre kretser i kommunen (*«fremmedstemmer» utgår ved bruk av elektronisk manntall*)

Når en velger legger den stemplede seddelen sin i urnen er stemmegivningen godkjent. Godkjenning av stemmegivninger skal gjøres av to personer, derfor skal det **alltid** være to personer ved avkryssingsbordet!

Ved strøbrudd eller kommunikasjonsbrudd mot manntallet hvor elektronisk avkryssing er tatt i bruk, skal avgitte stemmesedler ikke legges i urnen. Slike stemmesedler skal behandles som *beredskapsstemmer*. Etter at stemmeseddelen er stemplet, skal velgeren selv legge den i en stemmesedelkonvolutt og lime konvolutten igjen. Stemmemottakeren skal legge stemmesedelkonvolutten i en beredskapskonvolutt sammen med valgkortet

Elektronisk avkryssing i manntall – EVA admin

Valgmedarbeider 1:

1. Be velger om legitimasjon og valgkort
2. Kontroller identitet
3. Registrer stemmegivning i EVA
4. Følg med på rutinene din sidepartner gjør

Valgmedarbeider 2:

1. Følg med på rutinen som valgmedarbeider 1 gjør
2. Stemple stemmeseddelen
3. Be velger legge stemmeseddelen i urnen

Registrerer/krysse av i EVA admin

For tilgang til EVA må du identifisere deg via ID-porten. Det er et krav at du skal ha med deg og kunne bruke minst en av **ID-portens identifikasjonsmetoder** på valgdagen:

MinID – BankID - BankID på mobil – Buypass ID (smartkort eller mobil)

Valgmedarbeider 1 logger inn i EVA med ID-porten. Ikon for EVA pålogging ligger på skrivebordet på PC-en

Når du har identifisert deg vil ditt navn og valglokale automatisk komme opp i skjermbilde

Kontroller at rollen din og stemmested er korrekt – (stemmemottaker valgting + stemmestedet du jobber på)

Registrer ALDRI en stemmegivning i EVA hvis rolle og stemmested ikke er korrekt!

ELEKTRONISK VALGADMINISTRASJONSSYSTEM

Du er nå logget ut

[Logg inn med ID-porten](#)

VELG ELEKTRONISK ID:

MinID

Med kode fra SMS eller PIN-kodebrev

Velg MinID

BankID

Med koder fra banken din

BankID på mobil

Med sikker legitimasjon på mobil

Buypass ID på smartkort

Med smartkort og kortleser

Buypass ID i mobil

Med passord/SMS eller mobilapp

Commfides

Med USB-pinne

[Slik skaffer du deg elektronisk ID](#)

TRENING KOMMUNE

VALG

Storingsvalget 2017

[BREVIK, BRITT-OLIV](#)

Rolle: Stemmemottaker valgting

Område: Ørland Rådhus Stemmested

Norsk bokmål ▾

[Hjelp](#)[Bytt rolle](#)[Logg ut](#)

Min side

[Stemmegivninger](#)**Valgting**[Registrer valgtingsstemme](#)

TRENING KOMMUNE

Min side • Søek opp velger

Registrer valgtingsstemme

Fylkeskommune: Sør-Trøndelag | Kommune: Ørland | Stemmekrets: Brekstad | Stemmested: Ørland Rådhus

ⓘ Velger har ikke avlagt stemme på tidligere tidspunkt.

Mantallsinformasjon			
Mantallsnummer	0003276320 14	Stemmeberettiget	✓
Personinformasjon			
Fødselsnummer	11076131064	Kommune	1621 - Ørland
Fornavn	Britt-Olin	Stemme-krets	0001 - Brekstad
Mellomnavn		Adresse	IVERS VEI 15
Etternavn	Brevik	C/O	
E-post		Postnummer	7130
Telefonnummer		Sted	BREKSTAD

✓ Registrer stemmegivning

📄 Skriv valgkort

Registrere/krysse av i EVA admin

Når rett person er valgt, vil alle opplysninger om velgeren automatisk dukke opp i skjermbilde. Sjekk opplysningene mot legitimasjon!

Klikk deretter «**Registrer stemmegivning**»!

Velgeren er nå krysset i manntallet og stemmeseddelen er klar for stempling.

Det er ikke mulig å angre en registrert stemmegivning.

Dersom du registrerer en stemmegivning på feil person, må du straks varsle stemmestyrets leder. Leder SKAL loggføre alle feilregistreringer. Hvis velger som er feilavkrysset kommer for å avgi stemme senere, vil denne måtte avgi en særskilt stemmegivning (i konvolutt). God forklaring/loggføring (eget skjema) i møteboka vil være avgjørende for om velgerens stemmegivning vil bli godkjent av valgstyret.

TRENING KOMMUNE

Min side

Registrer valgtingsstemme

Fylkeskommune: Sør-Trøndelag | Kommune: Ørland | Stemmekrets: Brekstad | Stemmested: Ørland Rådhus

Brevik Britt-Olin ble registrert med kryss i manntallet - mandag 31.07.2017 kl. 13.59.

Søk opp velger for å registrere valgtingsstemmegivning ved Ørland Rådhus

Manntallsnummer Fødselsnummer Avansert søk

Navn

Adresse

Fødselsdato

Kommune
1621 - Ørland

dd.mm.åååå

Søk

Stempel på stemmeseddelen

Etter registrering i manntallet skal stemmeseddelen «**stemples**»

Alle stemmesedler **MÅ** stemples. Stempel er et krav for at stemmeseddelen kan godkjennes, og stempelet må være satt inne i stempelfeltet. Stemple på nytt hvis du ikke treffer feltet/ruten

Når stemmeseddelen skannes, kontrolleres det at seddelen har stempel i stempelfeltet. Sedler uten stempel blir forkastet i skanningen!

Velgere som ikke skal kysse av/registreres i EVA

Velgere som allerede er avkrysset i manntallet i EVA – får ikke legge seddelen sin i urne

Viktig prinsipp: «En velger – en stemme»

Det kommer opp varsel på skjermen om at velger allerede har avgitt godkjent stemmegivning – og registreringsknappen vil være utilgjengelig!

Hvis velger insisterer på allikevel å få avgi stemme, skal stemmen mottas i konvolutt (særskilt omslag)

Velger finnes ikke i manntallet = i særskilt omslag

Stemmegivning utenfor lokalet = Identifiser vedkommende, få velgeren krysset av i manntallet, bruk stemmesedelsett, velger finner ønsket stemmeseddel og bretter, du stempler og velger legger selv seddelen i urnen (velgeren skal beholde de stemmesedlene som ikke brukes)

Arbeid i valglokalet etter at stemmegivningen er slutt

Overhold valglokalets annonserte stengt tid!

- Logg på EVA med ny rolle «Ansvarlig valglokale»
- Alle tellinger/kategorier skal føres elektronisk i EVA

Avslutning og pakking av materiell - transport

Arbeidet i valglokalet er ikke slutt før stemmestyrets leder gir beskjed om det. Alle deltar i opprydding og pakking

- Fir flagget
- Rydd lokalet
- Pakk og forsegle materialet
- Frakt forseglet materialet til rådhuset og Valgstyret (2 personer)
- Mottaket i rådhuset kontrollerer møtebok og innlevert materiell

TRENING KOMMUNE

VALG

Storingsvalget 2017

[BRUVIK BRITT-OLIV](#)

Rolle: Ansvarlig valglokale

Område: Brekstad Stemmekrets

Norsk bokmål ▾

[Hjelp](#)[Bytt rolle](#)[Logg ut](#)

Min side

[Forberedelser](#)[Stemmegivninger](#)[Opptelling](#)**Manntall**[Søk](#)**Rapporter**[Alle rapporter](#)**Valgting**[Registrer valgtingsstemme](#)**Administrasjon**[Generer strekkodelapp](#)**Opptellingskategorier**

Legg inn stemmetall for:

[Ordinære valgtingsstemmer](#)**Metebøker**[Stemmestyrets metebok](#)

TRENING KOMMUNE

VALG

Storingsvalget 2017

[BRIVIK BRITT-OLIN](#)

Rolle: Ansvarlig valglokale

Område: Brekstad Stemmekrets

[Norsk bokmål](#)[Hjelp](#)[Bytt rolle](#)[Logg ut](#)[Min side](#)

Ørland kommune | Storingsvalget 2017 | 0001 Brekstad

Ordinære valgtingsstemmer

[Registrere urne- og forelopig telling](#)

Urnetelling

Avkryssninger i manntall	Antall
mandag 11 sep. 2017	0
Total	1

Registrere urne- og forelopig telling

Parti	Partikode	Stemmer
Senterpartiet	SP	0
Arbeiderpartiet	A	0
Rødt	RØDT	0
Fremskrittspartiet	FRP	0
Kristelig Folkeparti	KRF	0

TRENING KOMMUNE

Piratpartiet	PIR	0
Kystpartiet	KYST	0
Høyre	H	0
Stemmesedler til fordeling totalt		0
Blanke stemmer		0
Tvilsomme sedler		0
Totalt antall stemmesedler		0

Kryss i manntall	Sedler	Avvik
1	0	-1

Spesielle stemmer

Antall særskilt konvolutter Antall beredskapskonvolutter

Kommentar

Lagre

Godkjenn

TRENING KOMMUNE

VALG

Storingsvalget 2017

[BREVIK BRITT-OLIV](#)

Rolle: Ansvarlig valglokale

Område: Brekstad Stemmekrets

Norsk bokmål ▾

[Hjelp](#)[Bytt rolle](#)[Logg ut](#)

Min side

[Forberedelser](#)[Stemmegivninger](#)[Opptelling](#)**Manntall**[Søk](#)**Valgting**[Registrer valgtingsstemme](#)**Administrasjon**[Generer strekkodelapp](#)**Rapporter**[Alle rapporter](#)**Opptellingskategorier**

Legg inn stemmetall for:

[Ordinære valgtingsstemmer](#)**Metebøker**[Stemmestyrets metebok](#)

Stemmestyrets møtebok

Alle tellinger i EVA må være «godkjent» før stemmestyrets møtebok produseres og skrives ut!

Papirutgaven SKAL signeres av alle deltagende medlemmer!

Signert møtebok + eventuelle loggføringskjema leveres Valgstyret sammen med resten av materialet.

Skjema for avvik og feilføring – Stortingsvalget 2017

Dato og klokkeslett	
Stemmested	
Stemmemottaker	
Velgers navn	
Velgers fødselsnummer	
Hva har hendt (bruk baksiden av arket hvis for liten plass)	
Dato/Underskrift	